

H. Królik, A. J. Tomaszewski

Skarżysko-Kamienna, "Rydno", gm.
loco, woj. kieleckie, AZP 80-65/-

Informator Archeologiczny : badania 28, 6-7

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kostkowice, st. 4, Jaskinia Deszczowa
gm. Kroczyce, woj. częstochowskie
AZP 91-52/—

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził dr K. Cyrek przy współudziale doc. dr T. Madeyskiej (sedymetologia), A. Nadachowskiego (paleozoologia), P. Marosika (geomorfologia). Realizowane w ramach projektu badawczego KBN nr 1P10811704 we współpracy z Państwową Służbą Ochrony Zabytków w Częstochowie. Drugi sezon badań. Kilkufazowe osadnictwo z pleolitu schyłkowego, górnego i środkowego.

Tegoroczne prace terenowe w ramach projektu pt. „Osadnictwo pradziejowe w Skałach Kroczyckich na tle zmian środowiska przyrodniczego” koncentrowały się w Jaskini Deszczowej oraz w dolinie rzeki Białki.

Jaskinia Deszczowa leży na północno-wschodnim zboczu Góry Popielowej, wchodzącej w skład Skał Kroczyckich. Tegoroczny wykop nawiązywał do ubiegłorocznego i objął powierzchnię 19 m², powiększając przebadany obszar do 32 m².

Przed wejściem do jaskini w stropie jasnożółtych piasków warstwowanych odkryto nowy, najmłodszy na stanowisku obiekt kulturowy. Był to fragm. owalnej w planie i nieckowatej w przekroju jamy, której wypełnisko stanowił brunatny piasek z węgielkami drzewnymi. W górnej partii wypełniska leżało kilka płaskich kamieni, pod którymi znaleziono kilkanaście fragm. kości zwierzęcych, 2 mikrolityczne drapacze, mikrorylec i fragm. nieokreślonej formy retuszowanej. Jest to schyłkowopaleolityczna jama paleniskowa o epimagdalenkim charakterze kulturowym.

Wszystkie cztery odkryte w ubiegłym roku poziomy kulturowe zostały uzupełnione kolejnymi zabytkami. I tak, do najmłodszego zespołu oryńskiackiego doszły m.in.: 2 wiórowce oryńskiackie, drapacz pyskowaty, wysoki drapacz krążkowaty, rylec węglowy, narzędzie klinowate, rdzeń zaczątkowy oraz starannie zagładzone ostrze kościane, fragm. poroży renifera ze śladami obróbki i przecięty w poprzek kiel niedźwiedzia jaskiniowego.

Tegoroczne znaleziska z drugiego poziomu kulturowego potwierdziły jego oryńskiacki charakter.

Natomiast uzyskane w tym roku zabytki z najstarszych stratygraficznie warstw kulturowych przekonują o ich środkowopaleolitycznej genezie. Są to m.in. wielopiętwe rdzenie odlupkowe, lewluaskie odlupki, zębate i wnękowe narzędzia oraz zgrzebło. Wśród wyrobów kościanych wyróżnia się zachowany w trzech fragm. przedmiot, wykonany z poddane go starannej obróbce masywnego zębra zwierzęcego. Znaleziska te z uwagi na brak charakterystycznych elementów trudno zaklasyfikować do określonej tradycji kulturowej. Zalegały one w warstwach deluwialnych piasków z domieszką substancji organicznych, o najprawdopodobniej wczesnovistuliańskiej genezie.

Badania będą kontynuowane.

Mirkowice, st. 33, gm. Mieścisko, woj. poznańskie — patrz: neolit

Skarżysko-Kamienna, „Rydno”
gm. loco, woj. kieleckie
AZP 80-65/—

Polska Akademia Nauk Instytut Archeologii i Etnologii w Warszawie
 Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Badania prowadzili mgr mgr H. Królik i A. J. Tomaszewski. Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne i Instytut Archeolo-

gii i Etnologii PAN. Siódmy sezon badań nowej kampanii. Kompleks stanowisk „Rydno” w rejonie dawnego Nowego Młyna, związany z wydobywaniem i przetwarzaniem hematytu w późnym paleolicie i mezolicie.

Prace wykopaliskowe i ograniczone sondażowe (dołkowanie) prowadzono, jak w poprzednich sezonach, na tzw. Cyplu — niewielkim skrawku III tarasu Kamiennej, nietkniętym przez rozległe zniszczenia związane z eksploatacją piasku. Przebadano łącznie 96 m². Skoncentrowano się na dokładniejszym rozpoznaniu zasięgów odkrytych uprzednio różnych koncentracji krzemieni (wykopy II/90–92, 94; III/90, 94), strefy rozproszonych śladów niejednorodnego osadnictwa (wykop II/93, 94), a także otwarto nowe wykopy: I/94 oraz II/94 (w strefie, gdzie dołkowania wykazały nieliczne artefakty).

Wykopy II/90–92, 94 i III/90, 94 potwierdziły zwarty zasięg skupień odpowiednio od północy i od południa, dostarczając nielicznych i niezbyt diagnostycznych zabytków.

W wykopie II/93–94 (będącym kontynuacją wykopu I/89) pozyskano niezbyt liczne zabytki późnopleistoceny i mezolityczne spoczywające w rozproszonym układzie.

Wykop I/94 (20 m²) przyniósł ok. 430 krzemieni o niesprecyzowanej na razie metryce (neolit?), 14 fragm. ceramiki neolitycznej, m.in. z ornamentem sznurowym, oraz ok. 80 drobnych ułamków kości. Duża liczba drobnych, często przepalonych artefaktów wystąpiła w koncentracji na jednym metrze. Charakter tego materiału jest zbliżony do zabytków pozyskanych w wykopie III/89, który znajdował się w niewielkiej odległości na północny zachód.

W wykopie II/94 (10 m²) wydobyto 17 zabytków krzemiennych, w tym mezolityczny trójkąt rozwartokątny.

Znaczna część zabytków krzemiennych jest przepalona i rozdrobniona termicznie. Dominuje krzemień czekoladowy, w tym również w odmianie narzutowej, mniej licznie reprezentowany jest surowiec kredowy narzutowy i jurajski.

W związku z nasileniem poboru piasku przez właściciela gruntu, który zabiega o uchylenie ochrony konserwatorskiej na „Cyplu”, wskazane byłoby przeprowadzenie uzupełniających prac w jeszcze jednym sezonie.

Wieck, st. 2
gm. Czersk, woj. bydgoskie
AZP 21-38/—

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadziły dr L. Domańska i mgr S. Ruta. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Uniwersytet Łódzki. Pierwszy sezon badań. Obozowisko późnomezolityczne.

Stanowisko położone jest na wysokim, wschodnim brzegu rzeki Wdy. Około 100 m w kierunku wschodnim teren opada aż do niecki jeziora Wieckiego.

Badania rozpoczęto od wykonania szczegółowych badań powierzchniowych na obszarze ok. 30 x 30 m. W miejscach występowania wydzielonych kategorii zabytków (rdzenie, zbrojniki) wytyczono 2 wykopy o wymiarach 2 x 10 m każdy. W wykopach nie zaobserwowano obiektów archeologicznych, jedynie w południowej części wykopu II sytuację zakłócił wkop, którym poprowadzono linię elektryczną do znajdujących się w pobliżu domków letniskowych.

Wydobyto łącznie 269 artefaktów, w tym 329 krzemieni i 34 fragm. ceramiki (nowożytnej i pradziejowej — kultury pucharów lejkowatych). Inwentarz krzemienny wiązać należy z dwiema tradycjami: komornicką i postmaglemoską, i datować na okres atlantycki. Zaobserwowano rdzenie wiórowe jednopiętwe, rdzenie łuszczniowe i odłupkowe zwykle. Na zestaw narzędzi składają się drapacze, skrobacze, zbrojniki (formy tylkowe, półtylkowe, trójkątą i trapezy). Ceramika kultury pucharów lejkowatych skupiła się przy południowej